

Conflicts of Interest (COI's)

Studenten-module

Introductie op de module

Fasen onderzoekscyclus:

Stap 1 Verkennen, onderzoeksvraag en hypothese

- 1.1 Opdrachtgeverschap
- 1.2 Onderzoeksteam: expertise en achtergrond
- 1.3 Financiering van onderzoek

Stap 2 Onderzoeksplan

- 2.1 Wat is de visie op samenwerking?
- 2.2 Verdeling verantwoordelijkheden
- 2.3 Afstemming verwachtingen

Stap 3 Uitvoeren en resultaten

- 4.1 Wie is eigenaar van onderzoeksgegevens/intellectueel eigendom
- 4.2 Onafhankelijkheid in uitvoering en interpretatie van onderzoeksresultaten
- 4.3 Biases

Stap 4 Conclusies, verklaren en presenteren

- Wie formuleert de belangrijkste conclusies?
- Onder welke naam wordt het onderzoek gerapporteerd?
- Onenigheid over onderzoeksresultaten

Structuur van modules:

deelonderwerp →

~~T~~ Tekstbox T Tekstbox

O Opdracht

A Achtergrondmateriaal

Introductie op module

Voor veel praktijkgericht onderzoek geldt dat dit 'in opdracht' wordt uitgevoerd: in samenwerking met het beroepenveld. Een supermarkt wil bijvoorbeeld weten hoe duurzaam zij ondernemen in vergelijking tot een concurrerende supermarktketen. Een fysiotherapiepraktijk kan in kaart willen brengen wat de meest voorkomende fysieke klachten zijn bij langdurig thuiswerken, om daarop nieuwe behandeladviezen te baseren. Of een basisschool wil onderzoeken hoe het leergedrag van kinderen als gevolg van COVID-19 is veranderd.

De belangen van de partij die het onderzoek laat uitvoeren, de opdrachtgever, zijn vaak op de praktijk gericht (of op de eigen organisatie). De belangen van degene die een onderzoek uitvoert is vooral gericht op het onderzoek zelf, en de resultaten die daaruit volgen. De belangen kunnen dus makkelijk van elkaar verschillen. Zeker wanneer de onderzoeksresultaten met de buitenwereld gedeeld zullen worden, of een commercieel belang dienen (zoals in het voorbeeld van de supermarkt), wil de opdrachtgever een zo gunstig mogelijke uitkomst van het onderzoek. Wat als blijkt dat jouw supermarkt minder duurzaam onderneemt dan de concurrent?

Omdat er in veel samenwerkingen een reële kans bestaat dat het doel van de opdrachtgever afwijkt van de bevindingen die zijn gedaan door de onderzoeker, is het belangrijk om na te denken welke risico's er kunnen ontstaan ten aanzien van de onafhankelijkheid van het onderzoek: op welke manier kunnen de belangen van samenwerkende partijen deze onafhankelijkheid in gevaar brengen? Hoe zorg je er als wetenschapper voor dat de kwaliteit van je onderzoek garanderen, maar tegelijkertijd de werkrelatie met de opdrachtgever goed wilt houden? En op welke manier kunnen externe partijen erop vertrouwen dat de uitkomsten van een onderzoek juist zijn gepresenteerd?

Onafhankelijkheid is een bekend integriteitsthema: bij onderzoek in opdracht van externe organisaties (bedrijven en de overheid, maar ook non-profit organisaties of stichtingen) bestaat het risico op belangenverstrengeling, ook wel *conflict of interest*: 'A conflict of interest in research can be defined as a situation in which an individual has "interests in the outcome of the research that may lead to a personal advantage and that might therefore, in actuality or appearance, compromise the integrity of the research"'.¹ Kenmerkend voor een *conflict of interest* (COI) is een situatie waarbinnen het belang van een persoon (of groep) in tegenstelling *kan zijn* met dat van het onderzoek of de opdracht, en daarmee de uitkomst *mogelijk* beïnvloedt. Eenvoudiger gezegd: het gaat om de **kans op beïnvloeding**, omdat betrokkenen verschillende belangen hebben en niet zomaar aangenomen kan worden dat het beoordelingsvermogen van die betrokkenen objectief is. In de praktijk zijn er verschillende soorten belangenverstrengeling te onderscheiden, en in deze module worden de belangrijkste en meest voorkomende behandeld.

Het is belangrijk om te weten dat belangenverstrengeling (hierna COI's) tijdens elke fase van onderzoek kan voorkomen, zoals in de stappen van deze module zal blijken. Aandacht voor de verhouding en de samenwerking tussen opdrachtgever en onderzoeker verdient dan ook voortdurende aandacht. Daarnaast is het raadzaam om vanaf de eerste stap van het onderzoeksproces afspraken te maken over de inhoud van het onderzoek, de betrokkenheid bij het onderzoeksproces, en eventuele betrokkenheid van andere partijen. Op deze manier wordt veel onduidelijkheid voorkomen. In feite geldt hier de vraag: wie wil dit onderzoek uitgevoerd hebben en waarom? Wie is of zijn de voornaamste belanghebbende(n)?

De centrale vragen in deze module zijn:

1. Hoe kunnen COI's een onderzoek beïnvloeden en een risico vormen voor de onafhankelijkheid van een onderzoek?
2. Hoe herken je een (mogelijke) COI, hoe ga je daarmee om, en welke afspraken kunnen hiervoor worden ingezet?

¹ <https://h2020integrity.eu/conflict-of-interest-in-research-what-is-it-and-why-it-matters/>

Stap 1 Verkennen, onderzoeksvraag en hypothese

In deze fase wordt de basis van het onderzoek opgezet, en 'het raamwerk' van het onderzoek vormgegeven: wat is het onderzoeksobject, op welke manier wordt dat bestudeerd, welke relevante vragen gelden er, en met welke verwachtingen hebben de betrokkenen ten aanzien van de uitkomsten van het onderzoek?

1.1 Opdrachtgeverschap

Tekstbox

In de introductie op deze module is verteld dat opdrachtgevers en onderzoekers andere doelstellingen kunnen hebben, die niet vanzelfsprekend overeenkomen en mogelijk zelfs tegenstrijdig zijn. Dat spanningsveld brengt een reëel risico met zich mee. Daarnaast heeft een opdrachtgever vaak ideeën over de manier waarop het onderzoek uitgevoerd kan worden en welke personen of organisaties daarin een rol van betekenis kunnen vervullen.

Soorten COI's

Een eerste soort COI kan ontstaan wanneer financiële middelen een belangrijke rol spelen: omdat de opdrachtgever de uitvoerder betaalt, omdat de opzet en uitvoering van het onderzoek kostbaar zijn (het onderzoek betreft een flinke investering), of omdat de uitkomsten van het onderzoek bijdragen aan de ontwikkeling van een product dat naar verwachting veel winst zal opleveren. In dit soort situaties ontstaat er makkelijk een COI. Een voorbeeld hiervan zijn studies binnen de farmaceutische industrie, waar bedrijven *research and development* sponsoren vanuit het doel nieuwe medicatie te ontwikkelen. Deze sponsoring kan de verwachtingen of wensen van zo'n opdrachtgever kleuren, want 'wie betaalt bepaalt'. Maar, een financieel belang hoeft niet per definitie te leiden tot een COI.

Er kunnen ook indirecte vormen van COI's ontstaan. Een voorbeeld is invloed van een opdrachtgever op het onderzoek omdat deze een 'challenge-based project' beschikbaar stelt aan studenten van een instelling (challenge-based projecten zijn vraagstukken afkomstig uit het bedrijfsleven, de maatschappij of de wetenschap -vaak theoretisch van aard, waar nog geen oplossing voor bestaat. Studenten kunnen worden ingezet om vanuit een stageplek een bijdrage te leveren aan een antwoord op een vraag of probleem). Op het moment dat de opdrachtgever andere verwachtingen heeft over de uitkomst en het gebruik van de resultaten dan de student of de opleiding, kan een COI ontstaan.

Een ander bekend COI waarbij geen direct financieel belang speelt, maar een opdrachtgever het onderzoek mogelijk mee beïnvloed, zijn giften.

	Welke belangen kunnen er spelen?	Welke waarden zijn er in het geding?	Samenwerkingen met..
Conflict of Interest Een voorbeeld van belangenverstrengeling door de aanwezigheid van een direct of indirect financieel belang.	Financieel of economisch	Objectiviteit (vooringenomenheid, onafhankelijkheid)	Bedrijven, overheid, non-profitorganisaties, onderzoekfinanciers.

Tabel 1: *Conflicts of interest*

Bron: -Jaap Bos: [Research ethics for students in the Social Sciences](#) (Open Access, 2021)

Opdracht

Vorm een groepje met maximaal 4 medestudenten en bespreek de volgende punten:

1. Heb je voor de onderzoeksvraag van jouw stage of afstudeeronderzoek samengewerkt met een opdrachtgever, en zo ja op welke manier is deze betrokken geweest bij het formuleren van de centrale onderzoeksvraag? In welke mate heb jij als student invulling gegeven aan de centrale onderzoeksvraag (bijvoorbeeld op basis van interesse of je curriculum)? Heb je als student mee kunnen denken over de manier waarop de onderzoeksvragen benaderd en beantwoord zouden worden?
2. Zoek in de Erasmus dilemma game app dilemma #99 'Wetenschappelijke gouden standaard' op. Lees de casus en bespreek het volgende:
 - Met welk(e) argument(en) ben je tot je keuze voor een van de opties gekomen?
 - Op basis van welke (wetenschappelijke) waarde kom je tot deze keuze? (kijk eventueel naar tabel 1 en 2 op bladzijden 4 en 5).
 - Is er nog een alternatieve optie die jij zou verkiezen maar niet als optie is opgenomen voor dit dilemma? Welke is dat en waarom?

Achtergronden

[-https://www.scienceguide.nl/2021/10/onderzoek-met-impact-vraagt-eerder-geloofwaardigheid-dan-onafhankelijkheid/](https://www.scienceguide.nl/2021/10/onderzoek-met-impact-vraagt-eerder-geloofwaardigheid-dan-onafhankelijkheid/)

[-https://www.trouw.nl/opinie/het-anne-frank-onderzoek-laait-zien-hoge-druk-belemmert-goed-onderzoek~b45af3cd](https://www.trouw.nl/opinie/het-anne-frank-onderzoek-laait-zien-hoge-druk-belemmert-goed-onderzoek~b45af3cd)

1.2 Onderzoeksteam: expertise en achtergrond

Tekstbox

Naast de opdrachtgever en de uitvoerder, wordt er in onderzoeksprojecten vaak een adviesteam van deskundigen aangetrokken: professionals die vanuit hun kennis en ervaring een goed beeld hebben van het vakgebied. Een onderzoeksteam dat evenwichtig is samengesteld uit verschillende typen deskundigen, kan ervoor zorgen dat er geen eenzijdige visie op het onderzoek ontstaat en dat alle belangrijke aspecten worden meegenomen. Hierdoor worden bruikbaarheid en impact van het onderzoek vergroot.

Ook voorkomt het uitvoeren van onderzoeksprojecten in een team dat één persoon de uitkomst van een onderzoek bepaalt, bijvoorbeeld omdat er persoonlijke belangen spelen (privé of professioneel). Een voorbeeld waaruit het belang van een divers team blijkt: wanneer een gemeente de dienstverlening aan haar burgers wil digitaliseren, is het belangrijk een team te betrekken waarin naast een websitebouwer en softwareontwikkelaar, óók leden zitten van de afdelingen die de gedigitaliseerde diensten zullen gaan gebruiken. Verder is het goed om een beeld te hebben van de doelgroepen die gebruik maken van de diensten die gedigitaliseerd worden, om in kaart te brengen of deze groepen de taal machtig zijn, en over middelen en mogelijkheden beschikken om een aanvraag of verzoek zelfstandig in te dienen (internet, omgang met DigiD etc).

Daarnaast moet er in het samenstellen van het onderzoeksteam ook naar nevenactiviteiten van de potentiële leden gekeken worden: welke taken en rollen vervullen zij elders? Maakt dit onafhankelijkheid binnen het onderzoeksteam (on)mogelijk? Welke grenzen worden hierin gehanteerd? Is het voldoende om transparant te zijn over het bestaan van nevenfuncties? Door dit na te gaan, wordt de kans op *Conflicts of values* (hierna COV) beperkt. De kans op COV's ontstaat wanneer de samenwerking effect heeft op de manier waarop een onderzoek benaderd wordt. Bijvoorbeeld door een politieke achtergrond of morele opvatting.

Voor zowel een COI als een COV geldt dat dit de betrouwbaarheid van de besluitvorming kan beïnvloeden. In de Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit (2018), wordt het belang

van transparantie over de rol van externe belanghebbenden, opdrachtgevers en financiers, en mogelijke belangenconflicten en nevenfuncties expliciet genoemd.²

Het verschil tussen beiden vormen van belangenverstrengeling zit in de aard van het belang: voor een COI geldt dat deze wordt gekenmerkt door een direct of indirect financieel belang; voor een COV geldt de positie van de betrokken(en) een risico vormt ten aanzien van de oordeelsvorming of besluitvorming binnen een onderzoek.

	Welke belangen kunnen er spelen?	Welke waarden zijn er in het geding?	Samenwerkingen met..
Conflict of Interest Een voorbeeld van belangenverstrengeling door de aanwezigheid van een direct of indirect financieel belang.	Financieel of economisch	Objectiviteit (vooringenomenheid, onafhankelijkheid)	Bedrijven, overheid, non-profitorganisaties, onderzoeksfinanciers.
Conflict of values Een situatie waarin de samenwerking effect heeft op de manier waarop een onderzoek benaderd wordt. Bijvoorbeeld door een politieke achtergrond of morele opvatting	Persoonlijk, disciplinair, situationeel	Betrouwbaarheid	

Tabel 2: *Conflicts of interest* en *Conflicts of values*

Bron: -Jaap Bos: [Research ethics for students in the Social Sciences](#) (Open Access, 2021)

Opdracht

1. Bedenk een voorbeeld van een COI en een van een COV die in jouw vakgebied kan spelen. Benoem op welke manier dit de objectiviteit van het onderzoek in het geding zou kunnen brengen.
2. Bekijk [deze](#) uitzending van *Nieuwsuur* over de nevenfuncties van een neuroloog bij het AmsterdamUMC en bespreek met een groep van circa 4 medestudenten de volgende vragen:
 - a. Of er sprake is van een COI, hangt af van de manier waarop de situatie geïnterpreteerd wordt: de mate waarin men het risico op belangenverstrengeling inschat. De arts geeft in een reactie aan dat het 'zwart-wit en separaat denken niet meer van deze tijd is (...). Je hebt elkaar nodig.' Vind jij dit een sterk of zwak argument en waarom?
 - b. Wie/wat is/zijn de belanghebbende partij(en) in dit voorbeeld, en op welke manier is er voor de betrokkenen sprake van een COI en/of COV?

Achtergronden

-KNAW-code over belangenverstrengeling:

<https://www.knaw.nl/shared/resources/actueel/publicaties/pdf/gedragscode-belangenverstrengeling>

-[Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit](#)

² Normen 44 en 55

1.3 Financiering van onderzoek

Tekstbox

Onder 1.1 is aangegeven dat de financier van het onderzoek (bedrijf, kennisinstituut, organisatie) in de regel veel invloed heeft in de opzet van het onderzoek volgens het principe 'wie betaalt bepaalt'. Zolang deze invloed de onafhankelijkheid van het onderzoek niet beïnvloedt, is dat ook geen probleem. Wanneer dit wel het geval is, wordt er wel gesproken over een *funding bias*: een COI waarbij de betreffende studie de belangen van de financier steunt.

Uit verschillende studies blijkt dat onderzoeken die worden gefinancierd door partijen met een belang in de resultaten van dat onderzoek, minder betrouwbaar zijn.³ In de Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit is hier dan ook een expliciete norm over opgenomen: 'maak als het onderzoek in opdracht uitgevoerd wordt en/of door derden wordt gefinancierd altijd duidelijk wie de opdrachtgever en/of financier is.'⁴

Een manier om te voorkomen dat de financier invloed afdwingt ten aanzien van de uitkomst van het onderzoek, is door afspraken te maken onder welke voorwaarden de financiële middelen worden verstrekt. Daarnaast is het belangrijk om naar externe partijen transparant te zijn over de bekostiging van je onderzoek om de resultaten geloofwaardig te kunnen presenteren.

Opdracht

1. Breng in kaart welke partijen betrokken zijn (geweest) bij je onderzoek, welke (verschillende) belangen daarin mogelijk naar voren kunnen komen en op welke manier dit tot een COI zou kunnen leiden.
2. Kies een van de onderzoeken uit jouw groepje en breng in kaart welke partijen betrokken zijn (geweest) bij het onderzoek, welke (verschillende) belangen daarin mogelijk naar voren kunnen komen en op welke manier dit tot een COI zou kunnen leiden.
3. Welke afspraken/voorwaarden zou jij in een contract met een financier in elk geval opnemen en waarom?

Achtergronden

[-https://embassy.science/wiki/Theme:B962d39b-ee34-4562-951c-5193700beff6](https://embassy.science/wiki/Theme:B962d39b-ee34-4562-951c-5193700beff6)

-<https://www.nrc.nl/nieuws/2022/03/16/quantumonderzoeker-leo-kouwenhoven-weg-bij-microsoft-a4102446?t=1652425724>

-www.ftm.nl (Dossiers 'Shell' en 'Wetenschap op bestelling')

-<https://catalogofbias.org/biases/>

Stap 2 Onderzoeksplan

Op basis van stap 1 *Verkennen, onderzoeksvraag en hypothese*, licht je in het onderzoeksplan toe **op welke manier je de onderzoeksvraag zult gaan beantwoorden**. Het onderzoeksplan is het uitgangspunt en fundament van je onderzoek waarin je de methode van je onderzoek uitlegt en rechtvaardigt. Tijdens het opstellen van je onderzoeksplan kunnen COI's op allerlei manieren een rol spelen. Zo kan een opdrachtgever een stempel willen drukken op het design van je onderzoek:

³ Krinsky S. Do Financial Conflicts of Interest Bias Research? An Inquiry into the "Funding Effect" Hypothesis. ST&HV. 2012; 38(4):566-587.

⁴ norm 7

doordat deze een vragenlijstonderzoek verwacht (een voorbeeld hiervan bleek in dilemma #99 *Golden scientific standard* van de DilemmaGame); bepaalde ideeën heeft over de concrete uitvoering en de partijen die daarbij betrokken moeten worden; of over het tijdpad van het onderzoek. Om het risico op onenigheid tijdens de samenwerking is het goed in deze fase van je onderzoek het samenwerken onder de loep te nemen en daar, als dat lukt, afspraken over te maken.

2.1 Wat is de visie op samenwerking?

Tekstbox

Het is belangrijk om de visie op samenwerken vast te leggen als onderdeel van het onderzoeksplan om belangenverstrengeling te voorkomen. Hier kan je op terug vallen wanneer je als onderzoeker geconfronteerd wordt met een situatie waarin de belangen van een andere partij jouw waarden als onderzoeker in het geding brengen.

Een dergelijke situatie is beter te adresseren, wanneer hier voorafgaand aan de samenwerking al over gesproken is en gemaakte afspraken zijn vastgelegd.

- Wat is de taakverdeling tussen opdrachtgever en uitvoerder? Hoe wordt de opzet van het onderzoek bepaald (vraagstelling, methodiek, betrokkenheid van een expertiseteam?) en op welke manier zijn de verantwoordelijkheden verdeeld?
- Worden er tussentijdse rapportages opgesteld of evaluatiemomenten ingebouwd, en wie heeft de zeggenschap om het onderzoek (tussentijds) bij te sturen en op basis waarvan?
- Wordt er gebruik gemaakt van expertise van de opdrachtgever en zo ja: op welke manier? (Betreft dit gebruik van data, tools, begeleiding?)
- Zijn er naast opdrachtgever en uitvoerder nog andere partijen betrokken? Wie zijn dit, wat is hun rol en welk belang hebben zij?
- Waar worden onderzoeksresultaten bewaard, en wie kunnen daar allemaal bij?

Opdracht

1. Wanneer een student een stageplek vindt, wordt vaak een stagecontract opgesteld. Ga na of in het (standaard) contract dat jouw faculteit hiervoor gebruikt, een visie op samenwerking staat. Wat zou je willen aanvullen of verbeteren (aan die visie)?
2. Zoek in de Erasmus dilemma game app dilemma #23 'De positieve kant' op. Lees de casus en bespreek het volgende:
 - Met welk(e) argument(en) ben je tot je keuze voor een van de opties gekomen?
 - Op basis van welke (wetenschappelijke) waarde kom je tot deze keuze? (kijk eventueel naar tabel 1 en 2 op bladzijden 4 en 5).
 - Is er nog een alternatieve optie die jij zou verkiezen maar niet als optie is opgenomen voor dit dilemma? Welke is dat en waarom?

Achtergronden

-[Framework to enhance Research Integrity in collaborations, Hiney et al.](#)

Stap 3 Uitvoeren en resultaten: van COI naar COO

Als de data worden verzameld, het onderzoek wordt uitgevoerd en de analyses en resultaten worden voorbereid kan een ander soort van conflict ontstaan, namelijk een waarbij eigenaarschap een rol speelt, een zogenaamde *Conflicts of Ownership* (hierna COO). COO's slaat op situaties waarbij partijen een claim leggen op het eigendom, en daarmee gebruik van data en resultaten. Het kan daarbij gaan om een idee, het gebruikte materiaal of de onderzoeksresultaten. Hoe groter de groep van (gedeelde) opdrachtgevers, uitvoerders en mogelijke derde partijen, des te belangrijker het is om afspraken te maken over het de belangen die elk van deze groep heeft ten aanzien van inzet en (her)gebruik van ideeën, ontwerpen, materiaal, data, resultaten etc.

In zowel de Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit, als het eerder aangehaalde werk van Jaap Bos wordt het belang van onafhankelijkheid en aansprakelijkheid of verantwoordelijkheid benadrukt. Waarom verdienen deze principes tijdens de fase van uitvoeren en interpretatie van resultaten extra aandacht?

	Welke belangen kunnen er spelen?	Welke waarden zijn er in het geding?	Samenwerkingen met..
Conflict of interest Een voorbeeld van belangenverstrengeling door de aanwezigheid van een direct of indirect financieel belang.	Financieel of economisch	Objectiviteit (vooringenomenheid, onafhankelijkheid)	Bedrijven, overheid, non-profitorganisaties, onderzoeksfinanciers.
Conflict of values Een situatie waarin de samenwerking effect heeft op de manier waarop een onderzoek benaderd wordt. Bijvoorbeeld door een politieke achtergrond of morele opvatting	Persoonlijk, disciplinair, situationeel	Betrouwbaarheid	
Conflict of ownership Een situatie waarin een partij aanspraak maakt op diens eigendomsrecht, en daarmee de wetenschappelijke normen van autonomie en aansprakelijkheid niet in acht neemt.	Juridisch	Autonomie en aansprakelijkheid	

Tabel 3: *Conflicts of interest*, *Conflicts of values* en *Conflicts of ownership*

-Bron: -Jaap Bos: [Research ethics for students in the Social Sciences](#) (Open Access, 2021)

3.1 Wie is eigenaar van onderzoeksgegevens (intellectueel eigendom)?

Tekstbox

Het voornaamste verschil tussen COI's, COV's en COO's is dat er in gevallen van *Conflicts of ownership* niet zozeer objectiviteit van het onderzoek ter discussie staat, maar vooral de vraag wie de juridische eigenaar van het onderzoek en onderzoeksmateriaal is. De opdrachtgever, de onderzoeker en/of één van de andere betrokken partijen? En op welke gronden? Het onderzoeksmateriaal vormt het fundament van het onderzoek, en is daarmee van grote waarde: het

ondersteunt te onderzoeksresultaten, bevat belangrijke gegevens voor de ontwikkeling van nieuwe theorieën, producten en diensten, en het kan interessante informatie verschaffen voor vervolgonderzoek. Dit intellectuele eigendom wordt ook wel 'patent' genoemd: een exclusief recht tot het gebruiken of verkopen van een product, dienst of idee.

Een voorbeeld: studenten huidtherapie ontwikkelen in opdracht van een cosmeticaconcern een nieuw type filter voor zonnebrandcrèmes. Dit onderzoek had niet uitgevoerd kunnen worden zonder gebruik van het lab, dat beschikbaar is gesteld door een derde partij en waarvoor het cosmeticaconcern betaald heeft. Echter, de studenten hebben hun kennis en tijd geïnvesteerd: wie is nu de eigenaar van het patent?

Opdracht

1. Zoek in de Erasmus dilemma game app dilemma #89 'Verboden agenda' op. Lees de casus en bespreek het volgende:
 - Met welk(e) argument(en) ben je tot je keuze voor een van de opties gekomen?
 - Op basis van welke (wetenschappelijke) waarde kom je tot deze keuze?
 - Is er nog een alternatieve optie die jij zou verkiezen maar niet als optie is opgenomen voor dit dilemma? Welke is dat en waarom?
2. Ga na wat er in jouw stagecontract is opgenomen ten aanzien van het intellectueel eigendom van de onderzoeksgegevens en onderzoeksresultaten, en vergelijk dit met medestudenten.

3.2 Onafhankelijkheid in uitvoering en interpretatie van onderzoeksresultaten

Tekstbox

In feite geldt hier de vraag: in hoeverre zijn de onderzoekers, op basis van hun expertise, in staat gesteld hun eigen beslissingen te maken? Of anders geformuleerd: hebben de onderzoekers hun werk onafhankelijk kunnen uitvoeren?

Als het goed is bevat de onderzoeksopzet een nauwkeurige omschrijving van de manier waarop het onderzoek uitgevoerd gaat worden, en zijn mogelijke belangen dusdanig in kaart gebracht dat het effect van die belangen op de vraagstelling, opzet en methode, minimaal is. Maar hoe zorg je ervoor dat je die onafhankelijkheid hebt én houdt?

Opdracht

1. Op welke manier zou er in de fase van uitvoering en interpretatie van onderzoeksresultaten een COI, COV of COO tot uitdrukking kunnen komen en concreet: hoe zou dit eruit zien?
2. Waarom is dat een probleem? Hoe kun je dat voorkomen/adresseren/aanpakken?

Achtergronden

[-Nederlandse Gedragscodes wetenschappelijke integriteit](#)

|